

'Roma locuta, causa finita'

Roma ha decidit.
No se'n parli més.
Abans que les protestes
de capellans i fidels
es generalitzessin,
la diòcesi de Barcelona
ha estat dividida en tres.
Catalunya tindrà,
a Tarragona,
un arquebisbe de l'Opus,
i dos nous
bisbes conservadors.
A canvi, una decisió
lògica: l'arquebisbat
de Barcelona serà
per a Martínez Sistach,
fins ara arquebisbe
de Tarragona.

Ja està dat i beneït. El Vaticà ha trigat tres anys a decidir qui havia de substituir, com a arquebisbe de Barcelona, en Ricard Maria Carles —que va presentar l'obligada renúncia en complir 75 anys—, i ara s'entén el perquè de la llarga espera. L'hereu de Sant Pere, o el seu entorn, volia matar tres pardals d'un tret: satisfer l'exigència *sine qua non* de fidels i capellans ("Volem bisbes catalans"), donar-li una —nova— alegria a l'Opus Dei i rebaixar el catalanisme de l'Església catalana. Les decisions que el Vaticà va prendre la passada setmana, i que moltes fonts atribueixen al cardenal Giovanni Battista Re —amb l'ajut del nunci del Vaticà a Espanya, Manuel Monteiro, i del president de la Conferència Episcopal Espanyola, Antonio María Rouco Varela—, compleixen sobradament aquests tres objectius, tot i que deixen mal sabor de boca a alguns sectors catalanistes i progressistes de l'Església formats tant per religiosos com per seglars.

La majoria dels nous bisbes, efectivament, són catalans. Ho és Lluís Martínez Sistach (Barcelona, 1937), que passa de l'arquebisbat de Tarragona al de Barcelona, i ho és Jaume Pujol (Guissona, Segarra, 1944), que ocuparà el de Tarragona. L'única excepció és Josep Àngel Saiz Meneses, nascut a Sisante (Conca) el 1956 i que el cardenal Carles ja va nomenar bisbe auxiliar el 2001. Els col·lectius catalanistes consideren un "mal menor" l'arribada de Saiz a Terrassa, ja que, inicialment, Carles defensava Saiz com el seu successor a l'arquebisbat.

El nou bisbe de Sant Feliu de Llobregat és Agustí Cortés Soriano (València, 1947), fins ara bisbe d'Eivissa. Cal recordar que, tradicionalment, l'Església del Principat ha rebut els valencians sense queixes, tot i que, en els últims anys, la majoria d'ells han estat utilitzats pel Vaticà com a cavalls de Troia per desnacionalitzar l'alta jerarquia i mantenir-ne la majoria conservadora. Va funcionar amb el mateix Ricard Maria Carles, ha funcionat amb Francesc Xavier Salinas, bisbe de Tortosa, i, en el mateix sentit, diuen els sectors progressistes, cal interpretar el nomenament del valencià Agustí Cortés, fins ara bisbe d'Eivissa, com a nou bisbe de Sant Feliu.

La pressió en favor dels bisbes catalans, per tant, ha funcionat. També s'ha evitat una de les amenaces més temudes: el nomenament com a arquebisbe de Barcelona de l'actual bisbe de Cartagena, el valencià Manuel Ureña, conegut pel seu conservadorisme.

El nomenament, per aquest càrrec, de Martínez Sistach, també ha caigut bé. Era l'opció més lògica i també la defensada pels sectors catalanistes i progressistes. Martínez Sistach, de fet, és moderat en les formes i en el fons i no desperta el rebuig de cap sector. Si bé és cert que el nunci del Vaticà a l'estat espanyol, Manuel Monteiro, preferia l'opció Ureña, també és veritat que Martínez Sistach no l'incomoda. Tot i això, Monteiro i el president de la Conferència Episcopal Espanyola també van deixar anar el nom d'un capellà de la prelatura de l'Opus Dei, en Jaume Pujol, com a possible relleu de Carles. Un altre cop,

Lluís Martínez Sistach serà el nou arquebisbe de Barcelona, una solució que satisfà la majoria de sectors de l'Església catalana.

les queixes de diversos col·lectius de seglars i capellans contra la possibilitat que Pujol passés directament de capellà a titular d'un dels arquebisbats amb més fidels, poder i diners, va frenar aquesta opció.

Finalment, Martínez Sistach ha estat nomenat nou arquebisbe de Barcelona. La solució satisfà la majoria dels esmentats col·lectius, des dels que representen un conservadorisme moderat fins als més esquerrans.

"Martínez Sistach –diu un fidel del que ell anomena el "sector moderat"– és molt ben rebut. És el substitut natural, una persona coneguda de la diòcesi, perquè va ser bisbe auxiliar de Barcelona i segueix la línia més moderada del Concili Vaticà II."

El sociòleg Salvador Cardús ha estat l'únic a recordar públicament que Martínez Sistach és acceptat com un "mal menor", però no ha destacat per grans accions en "la defensa de l'Església catalana i les seves especificitats socials i culturals".

Un bisbat conflictiu. Però Martínez Sistach no heretarà el mateix arquebisbat que va conèixer. La decisió del Vaticà de dividir la diòcesi en tres i fer dos

nous bisbats "robarà" a Martínez Sistach un bon bocí de territori amb una població d'1,6 milions de persones. Conservarà la ciutat de Barcelona, el Barcelonès i part del Maresme, amb una població de 2,6 milions de persones.

La divisió de la diòcesi era un projecte que ja van intentar el cardenal Jubany (que ocupà l'arquebisbat entre 1971 i 1990) i el cardenal Carles (entre 1990 i la passada setmana), però que el Vaticà s'havia negat a concedir. Ara, la més alta jerarquia eclesiàstica ha fet la partició a la seva manera, tot marcant uns límits que no són coincidents amb els anteriors projectes i en un moment que alguns no consideren idoni.

Josep Torrents, portaveu del col·lectiu Església Plural, considera que "en l'actual situació de l'arquebisbat de Barcelona calia que la prioritat de Martínez Sistach fos el treball per cohesionar la diòcesi, però ara s'haurà d'ocupar obligatòriament del procés de divisió". Per Torrents, l'etapa de Carles al capdavant de la diòcesi "ha provocat, donada la seva personalitat conflictiva, el caos organitzatiu, la fragmentació en sectors i l'extensió del desànim entre fidels i capellans". Per això creu que la divisió de la diòcesi, ara mateix, pot tenir conse-

qüències més aviat negatives, com ara "la no resolució de les tensions internes" i "la creació de bisbats ideològics, que faci que els capellans se'n vagin a un o altre bisbat en funció de la ideologia de cada bisbe".

A més, la divisió afecta la regió metropolitana de Barcelona, que és especialment sensible als nous fenòmens que viu tota l'església catalana, com ara l'arribada d'immigrants, catòlics i no catòlics, amb llengües i cultures diferents. En aquest context, segons Torrents, pot passar que, "si tenim bisbes poc o gens sensibles al fet català, s'adoptin mesures d'abandonament de la catalanització de la vida eclesial, ja sigui per voluntat pròpia o per pressions de la Conferència Episcopal Espanyola".

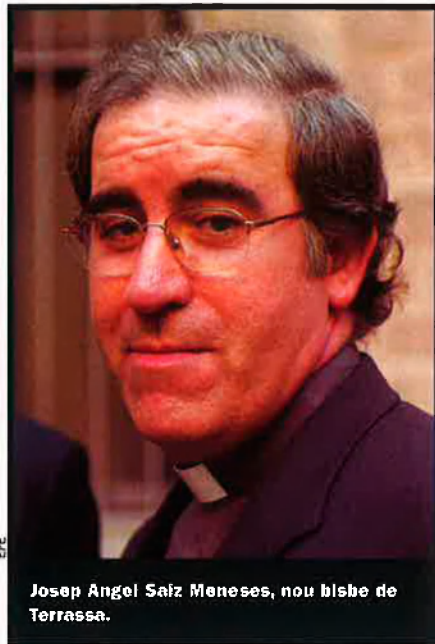
Un membre del col·lectiu de religiosos de la diòcesi de Barcelona Fòrum Oriol, Joaquim Brustenga, creu que hagués estat millor consensuar la divisió: "No estem en contra de la divisió. Jubany i Carles ja ho van intentar. Però hagués estat més lògic convertir en bisbats les 'demarcacions' que Carles va crear, amb un bisbe auxiliar en cadascuna d'elles. Aquesta possibilitat la va desaproveitar el Vaticà quan va donar a tres d'aquests bisbes auxiliars els càrrecs de bisbes residencials de Girona, Vic i Urgell." La divisió pot també tenir d'altres efectes organitzatius, com ara la duplicació de les seves entitats: tres seminaris o tres Càritas, per exemple. Brustenga creu que això no passarà, però altres sectors més radicals manifesten els seus dubtes.

La divisió, a més, produirà un sotrac en els difícils equilibris que viu l'Església catalana. Un bisbe conservador i sense cap sensibilitat catalana –Carles– plega, però s'hi incorporen tres nous bisbes igual d'espanyolistes i tant o més dretans.

Per acabar-ho d'arrodonir, el Vaticà cedeix a un capellà de l'Opus Dei, Jaume Pujol, un arquebisbat amb tanta càrrega simbòlica com el de Tarragona. Per ser el primer bisbat de l'estat espanyol, l'arquebisbe de Tarragona té el reconeixement de "primat", condició simbòlica que comparteix amb l'arquebisbe de Toledo. A més, el titular de Tarragona serà també el president de la Regió Eclesiàstica Catalana, que agru-

parà –quan es constitueixi– tots els bisbats del Principat i tindrà la missió de coordinar algunes qüestions de política pastoral al Principat –sempre intentant de no trepitjar les “competències” de la Conferència Episcopal Espanyola.

En aquest cas, l'estratègia del Vaticà sembla satisfer les necessitats de l'Opus Dei de fer-se visibles en una diòcesi important –després que els ha estat impossible aconseguir Barcelona– i, de retruc, permet que la Conferència Episcopal Espanyola pugui controlar, des de dins mateix, la nova Regió Eclesiàstica Catalana. La joventut relativa dels bisbes nous (la seva edat de jubilació es fixa en els 75 anys) dóna al Vaticà un marge de temps ampli perquè l'Església catalana –si més no la seva jerarquia– no planteji reivindicacions nacionals ni esquerranistes agosarades. Segons mossèn Brustenga, del Fòrum Oriol, les decisions del Vaticà “volen destruir un corrent a l'Església de Barcelona, hereu del Concili Vaticà II, que no consideren vàlid”. Per

Josep Angel Saiz Meneses, nou bisbe de Terrassa.

Brustenga, la reestructuració de la diòcesi de Barcelona i la resta d'actuacions de la passada setmana “són comparables a l'aniquilació, per part del Vaticà, del

Concili Pastoral d'Holanda que, en els anys seixanta, va mirar de renovar algunes actituds de l'Església”.

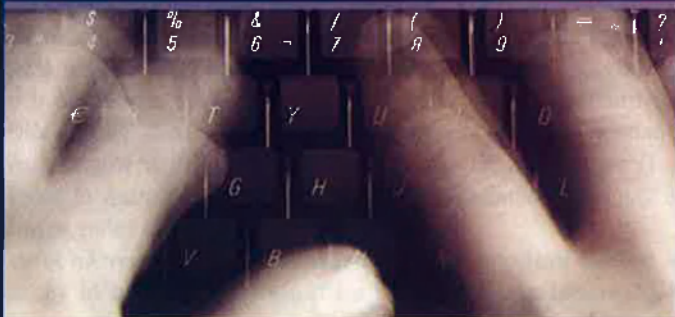
No tots ho veuen de la mateixa manera. El sociòleg Salvador Cardús considera, en un article publicat al diari *Avui*, que les crítiques a les decisions del Vaticà han vingut de “sectors catalanistes” minoritaris que s'han atorgat una representació social” que, afirma Cardús, no sap qui els l'ha donada. El sociòleg afirma que “la presència de l'Opus a l'Església catalana, especialment en relació als capellans més joves, és més que notable”, i, en conseqüència, el nomenament d'un bisbe de l'Opus Dei li sembla una mostra de la pluralitat interna d'aquesta Església.

Sigui com sigui, el cardenal Carles i mossèn Brustenga coincideixen amb una cita llatina per resumir la situació: *Roma locuta, causa finita*; Roma ha parlat i la qüestió ja està decidida.

Àlex Milian

FUNDACIÓ
Caixa Sabadell

Pel compromís social

Atorgament Premi Sant Joan Caixa Sabadell 2004

- Concert de cambra "**Duet de tenora i piano**", ofert per l'**Associació Sabadell, més Música**.
- Parlament d'obertura a càrrec del senyor Lluís Brunet, president de la Fundació Caixa Sabadell.
- Parlament de l'Il·lustrísim Senyor Manuel Bustos, alcalde de Sabadell.
- Parlament del Molt Honorable Senyor Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya.
- Lectura del veredict del jurat i proclamació del guanyador.
- Entrevista amb el guanyador.
- Cloenda de l'acte al Jardí de Caixa Sabadell: còctel i actuació musical del grup **Lisboa Zentral Café**.

Dia: 22 de juny

Lloc: Saló modernista i al jardí de l'entitat
(Carrer d'en Font, 25. Sabadell)

Hora: 19.30 h.